

Su Sulat ni Pablo tu nga Getaw EFESO

Mendadi, ki sinulat kini ni Pablo, piwitanen dun su nga pikumpungan nu nga sakup ni Kristu dig lunsud Efeso sampay dig lumibut benwa. Begudiin migbebenwa si Pablo diag lunsud Efeso labi dua' taun, pu' migukit Gempia Petenday dia sampay piktu'unanen su nga suminakup dini Kristu, adun megisegi kesalig nilan ditu Megbebaya' muka' su sinuunan nilan mekatag dun. Dayun su saanan ni Pablo pinikutan dia syudad Roma, piwitanen dun su nga pikumpungan nu nga sakup diag benwa lumibut dig lunsud Efeso, adun mpengulikseganen ilan.

Naa, dini tinitulu' ni Pablo su medalem kekpetuud ta dini Kristu, adun pegweliinen su metuud pu' si Kristu, iin su Meglegawen di tiba'an getaw. Iin dademai puun gupia nug launan bitang di gekleb langit bu' lupa'. Piktu'un dadema ni Pablo pu' subay pegbetaden nu nga sakup ni Kristu sug bantang tu kesakup nilan diniin.

Duun pai mpia besaan mekatag di pikumpungan nu nga sakup ni Kristu diag Efeso, maita' di sala libru dinig Begu Pasad, Ki nga Pinggulaula nu nga Peneligan ni Isukristu 20:1-21:1.

¹ Naan si Pablo, peneliganu ni Kristu Isus tindu' nu Megbebaya'. Suminulatu diniu nu nga piglegetawan nu Megbebaya' megbenwa diag

lunsud Efeso, pu' meseligan damu di keksal-abuuk dini Kristu Isus.

² Penenebiin ku tu Megbebaya' su Gama' ta muka' tu Kaunutan ta si Isukristu, begayan amu niin tulung muka' pianan ginaa.

Sug Bigay dinita nu Megbebaya'

³ Naa mendadi, su Megbebaya', ki Gama' nu Kaunutan ta si Isukristu muka' su pektemuyenen pa pagid, pekpaladpalad ita diniin. Pu' puun tu keksalabuuk ta dini Kristu, pipianan ita niin dig launan ginis kebia di ginaa ta muka' dig delendeman ta, su kebia genat tug langit.

⁴ Pu' su nda' pa mbaali gekleb langit bu' lupa', pimili' ita niin sakupen pebian dini Kristu, adun medawat ita niin muka' ndi' ita medangat di gedapanen.

⁵ Naa su Megbebaya', kagina gempetai dinita, daansama' pigdelendemen beta'en ita niin pebian dadema dini Isukristu, pu' kia gupiai mauya'anen.

⁶ Subay enalen tain, saba' nu gembagel tulungen dinita, pu' pipianan ita niin, ita nu nga suminalabuuk ditu petailenen bata'en si Isukristu. Pipianan ita niin di nda'i sugda ta dun.

⁷ Pu' su kepatay ni Kristu kini, likat ita nu Megbebaya' di ginukuman dinita, pu' pidasun ita niin di kemilas ta. Ma'antu, gembagel gupiai tulung nu Megbebaya' dinita!

⁸ Nda'ig labaw dun di tulungen mbianan ta!
Mendadi, puun tu tinawanen muka'
ketelisebutayen,

9 pisuun dadema dinita nu Megbebaya' sug daansama' pigbuninen delendemanen, pu' pipenggulaula nu Megbebaya' dini Kristu sug delendemanen kia.

10 Pu' sa' metektak nai sesa'en, tubusenen penggulaulaay su pigdelendemen pu' peksal-abuukenen su tiba'an binaalen dini gekleb langit bu' lupa'. Muka' si Kristu, iini pepeglekaunutanen dun.

11 Mendadi, kig launan pigdelendem nu Megbebaya', sa' penggulaulaanen, dunutanen gupia su mauya'anen. Muka' danita, mitendu' ita nu Megbebaya' piglegetawanen meksalabuuk dini Kristu Isus miksekat tu pigdelendemen kanugdiin.

12 Kaas ita nu nga miunamekpedateng dini Kristu, subay penalan ta su Megbebaya' saba' nu kelengas nu pegbaya'en.

13 Yamu nu nga kana' getaw Judea, naa ma'antu damu dema. Bena' miden geg niu su metuud, su Gempia Petenday mekata tag di kegawen nu getaw, mituudan amu dun si Kristui Meglegawen. Binaal amu dayun nu Megbebaya' nga piglegetawanen, muka' bigayan amu niin Balakaten, su pinasaden tu'us pu' sakup amu niin.

14 Piunanen sug Balakaten dig launan begayen dinita. Sa'itada, kagina megbenwa na di ginaa ta sug Balakat nu Megbebaya', pedetengen ta pu' mekegduma daita dema ditu Megbebaya' di nda'i gikteben. Pedetengen ta pa gusay sampay di gendaw pebeluyenen tantu sug launan sakupen. Kaas, penalan ta su Megbebaya' mekata tag di

kelengas nu pegbaya'en.

Su Kenenabi ni Pablo

¹⁵ Mendadi, kagina ma'antui kepepia dinita nu Megbebaya', sikna midengegu pu' mekpetuud amu tu Kaunutan ta si Isus muka'mekpetail amu tu samasakup niu tu Megbebaya',

¹⁶ mekpaladpaladu gusay tu Megbebaya' mekatag diniu. Muka' sa' menenabiu

¹⁷ tu Megbebaya', su mekesalebu' Gama' ta pektemuyen nu Kaunutan ta si Isukristu, iini penenebiin ku, begayen diniu sug Balakaten, adun megiseg su tinawan niu muka' adun buasanen dig delendeman niu su metuud mekatag diniin, sampay sumambat amu gupia diniin.

¹⁸ Penenebiin ku dadema petiaganenig delendeman niu, adun mesuunan niu gupia sa' alanduni pedetengen niu puun tu kegenggat diniu nu Megbebaya' sumakup diniin. Penenebiin ku pa pagid, mesuunan da niu dema gupia sug laga' nu kepia pinasaden tu nga piglegetawanen.

¹⁹ Muka' mesuunan pa niu pagid su ketaas nu ginuungen dig delendeman ta, ita nu nga suminalig diniin. Ki ginuungen, ndi' metepeng, pu' iini ginuungen

²⁰ sa' pitubu'en puli' si Kristu, muka' piningkuden di gupiden dapit lintu ditu gekbus langit.

²¹ Si Kristu, iin su megbaya' ditug langit muka' pia adini nga ndi' maita', kaas iini metaas pa dig launan megbaya', meglegadi', megleskaunutan, muka' meguit tug duma ditug langit, sampay di nga ndi' maita' dinig lumbang kini. Pia ki gelalen, metaas pai kegbasa dun di kegbasa dig

launan gelal nu nga metaas, nandaw muka' di nda'i gikteben.

²² Pipeguit dadema nu Megbebaya' diniin sug launan bitang di gekleb langit bu' lupa'. Muka' iin pa pagidi bigay nu Megbebaya' ditu tibuukan pikumpungan nu nga suminakup diniin, pu' mibaal gulu nilan.

²³ Ita nu pikumpungan nu nga suminakup dini Kristu, itai maa' nug lawas ni Kristu metektub diniin, muka' si Kristui megektub dig launanen, bisan adin mibetang.

2

Su Kepatay muka' su Ketubu'

¹ Naa yamu, daansama' pimilang nu Megbebaya' minatay naig delendeman niu, pu' saba' mimilas amu diniin, muka' mikesala' amu gupia.

² Timpu kitu, dinunutan niu su melaat betad nu kilawan dinig lumbang kini, piktalantenan niu su kaunutan nu nga megbaya' di gawanawan, su Palin. Iin pa gusayi megbaya' nemun di ngag launan memilas tu Megbebaya'.

³ Kampu' ami, ma'nia dademaig launan ta, pu' sug daan pigbetad ta, iini megbaya' dig delendeman ta muka' dig lawas ta, su laak gayak ta kinilawan. Ki gasal ta, miksama di gasal nu samataw ta, pu' subay melabu' ita tu ginukuman nu Megbebaya'.

⁴ Pia ma'antu, su Megbebaya', kagina lilaatan ita niin tu'u muka' nda'i tamanen su petailanen dinita,

⁵ pia pimilangen su kepatay nu ginaa ta saba' nu kemilas ta diniin, pidumanen ita di ketubu' puli' ni Kristu. Kaas mialap na nug delendeman ta su ketubu' nda'i tamanen. Ginawen amu, mikpuun tu tulung nu Megbebaya'.

⁶ Muka' pa pagid, su kepetubu'en puli' dini Kristu Isus, piduma ita niin dini Kristu, adun megabang ita di keglekaunutanen ditug langit muka' dia kediwetaan.

⁷ Ini pima'antunen dun, pu' adun paita'en nandaw sampay ditug binaya' gebii bu' gendaw ki mekesalebu' tulungen dinita nu nga miksal-abuuk dini Kristu Isus, pu' milelaat gupia dinita.

⁸ Pu' iini guminawen diniu su tulung nu Megbebaya' diniu tilima' niu pibian di kekpeteuud niu. Kana' nu tegel niu, pu' bigay laak nu Megbebaya'.

⁹ Kaas ndi' ta pegangya' su kegawen dinita, pu' kana' danita tegel.

¹⁰ Pu' pigbaal ita nu Megbebaya'. Su kesalabuuk ta dini Kristu Isus, biwat ita niin puli', adun melengasi pegbetaden ta, pu' kiaig daansama' tindu'en baalen ta.

Salabuuk naita dini Kristu

¹¹ Naa, yamu nu nga kana' getaw Judea, pegdelendem niu deli' sug daan kebetang niu. Piningalan diniu nu nga getaw Judea nga kana' menirkunsisu, pu' ilani menirkunsisu, tu'us laak dig lawas pingumbilin dinilan ni Moises.*

---

* **2:11 2:11** Sug betad sirkunsisu, tinitulu' nu Megbebaya' tu nga getaw Judea. Su gembata' laki, sa' walu endaw genat di kegitetawen, tebia' tulien, pu' guluganen, tu'us pu' getaw Judea, sa'itada getaw mektamuy tu Megbebaya'.

¹² Kanugdiin, metuud, melayu' amu dini Kristu. Lain bansa amu, lain getaw amu, pu' kana' amu getaw Judea tindu' nu Megbebaya' piglegetawanen. Nda' paig labet niu tu nga sabut nilan nu Megbebaya' puun tu pinasaden dinilan, kaas nda'i pedetengen niu gabangen diniu. Muka' dema nda' dig delendeman niu su Megbebaya', saanan niu suminala megbenwa di nga melaat kilawan dig lumbang kini.

¹³ Laak nandaw, kagina miksalabuuk namu dini Kristu Isus, pia melayu' pamu tu Megbebaya' kanugdiin, pisempel namu ni Kristu Isus, pu' minatay iin, ginanti'en su kepatay niu.

¹⁴ Naa si Kristu kini, iin su mikpegeksud dinita di ginaa, su nga getaw Judea muka' su nga kana' getaw Judea, pu' sinalabuuk ita niin. Su keksibaluyen getaw muka' su kepatayen, piawa'en su kegegimbeguay ta dig betad ta, ma'niin giba'en sug dending migelet dinita.

¹⁵ Ma'antu pingawa' dadema ni Kristu su nga pinalinta di Palinta nu nga getaw Judea, pu' mikpain di ngag bansa ta su Palinta. Pima'antunen, adun baalenen salabuuk begu bansa ki nga getaw Judea sampay su nga kana' getaw Judea suminalabuuk diniin, kaas nda' na mbelet.

¹⁶ Pingawa'en su keksesinaay ta pibian di kepatayen di kurus. Ma'nia, piksalabuuk sug dua' bansa, kaas ma'niin mibaal salabuuk lawas. Muka' pisambat ita niin dayun tu Megbebaya'.

¹⁷ Sinangkali' pa tanan, luminusad dini si Kristu, muka' inukiten su Gempia Petenday mekatag di keksalabuuk kia. Inukitanen sug launan getaw, yamu nu nga kana' getaw Judea

melayu' tu niin, muka' su nga getaw Judea mesempel sempel diniin.

18 Kaas mekeksalabuuk naitamekpesempel tu Gama' ta Megbebaya' ditug langit, su nga getaw Judea bu' su nga kana', pu' ebangan ita nug Balakat nu Megbebaya'.

19 Mendadi yamu nu nga kana' getaw Judea, kana' namu lain bansa muka' nug lain getaw, pu' samasakup namu nu nga piglegetawan nu Megbebaya', muka' miampu' namu tu nga gapenen.

20 Maa' amu nug baalan balay pegbaalen nu Megbebaya'. Su nga piktu'un nu nga peneligan ni Kristu muka' nu nga megwali talu' nu Megbebaya', iin su nga paseken. Muka' si Kristu, iin sug batu gintudan nu paseken.

21 Iin dademai pemagen muka' gektuban nu tibuuk balay, kaas kig balay kini, mbaluy dayun sala pengedapan metelima' nu Megbebaya' muka' tanda' pegbenwanan nu Kaunutan ta.

22 Yamu nu nga kana' getaw Judea laak salabuuk na diniin, miampu' namu pelum digbaalan balay pegbaalen na nu Megbebaya' muka' pegbenwananen pibian tug Balakaten.

3

Su Pinggulaula ni Pablo tu nga Kana' Getaw Judea

1 Mendadi, kagina ma'antu, naan si Pablo, penenebian ku amu, su saanan kepikut dinaan. Iini pinikutanu dun, inukitan ku amu nu nga kana' getaw Judea mekatag dini Kristu Isus.

² Naa midenges niu dun tu'u, pu' pigwekilanu nu Megbebaya' mikpuun tu tulungen dinaan adun ebangan ku amu.

³ Pu' sug daansama' pigbuni delendeman nu Megbebaya', biwasanen na muka' pisuunen dinaan. Duuni maika' sinulatu dun.

⁴ Muka' sa' penilungen niui sinulatu kini, metu'unan amu dayun tu kesabutu tug daan pigbuni nu Megbebaya' mekatag dini Kristu Isus.

⁵ Kanugdiin, nda' mbuasay di nga getaw, laak nandaw, biwasan na nu Megbebaya' di nga peneligan ni Kristu pinaasen mbaal sesugu'enen muka' di nga megwali talu' nu Megbebaya'. Mikpesuun dun dinilan sug Balakaten.

⁶ Iini gulugan nu pigbuni delendemanen, kana' getaw Judea da laaki pepianan nu Megbebaya', segaga pia ta' bensaay dun, ki getaw sa' mekpetuud da dini Kristu Isus, mampu' da pagid dig lawas ni Kristu muka' dig launan pinasad nu Megbebaya' tu nga mekpetuud ditu Gempia Petenday mekatag dini Kristu Isus.

⁷ Naa naan kini, binaalu nu Megbebaya' sesugu'enen megukit tu Gempia Petenday, puun tu tulungen dinaan muka' tu ginuungen.

⁸ Laak tampusan gembaba'u sakup nu Megbebaya'. Pia ma'antu, pipiananu nu Megbebaya' di kesugu'en dinaan ukitan ku su nga kana' getaw Judea di Gempia Petenday. Piningalan dun Gempia Petenday, pu' ndi' mbilanging laga' nu tulung dinita nu Megbebaya' pibian dini Kristu.

⁹ Sinalig dinaan dadema nu Megbebaya', paita'u tug launan getaw su kebian nug daansama' pigbuni delendemanen. Su Megbe-

baya'i miwat tug launanen, muka' iini pigbunnen dun su pigdelendemen sampay nandaw,

¹⁰ adun pesuunen na tu nga megbaya' muka' megglekaunutan ditu kediwetaan, muka' ditu nga duma kana' kilawan, su gininisan bian nug delendemanen. Maita' nilan ditu pinggulaula nu Megbebaya' di tibuuk pikumpungan nu nga suminakup diniin.

¹¹ Pima'antunen pu' adun menuud su pigdelendemen kanugdiin. Muka' pa pagid, si Kristu Isus su Kaunutan ta, iin su pibiananen dun.

¹² Kagina salabuuk ita diniin, muka' saba' nu kesalig ta diniin, menibelu' ita mekpesempel ditu Megbebaya' di nda'i kepiid ta dun.

¹³ Kaas penengiin ku diniu, ndi' megdua'dua'ig delendeman niu di kelegenayu kini saba' nu kegukitu diniu. Iini miktigelu dun pu' adun pepianan amu.

Su Kepetail ni Kristu

¹⁴ Mendadi, puli'an ku da dun, kagina ma'antuig delendeman nu Gama' ta Megbebaya' kepianen dinita, madapu diniin menenabi.

¹⁵ Edapen ku su Megbebaya', pu' iini puun nu ma'anan nu sektaang talu', "gama'," pu' kada salapenan muka' bansa ditug langit muka' dinig lumbang, iini puun nu ngalanen.

¹⁶ Penenebiin ku diniin, pepegeneneneni ginaa niu puun tu melengas pegbaya'en muka' ginungen pebian dig Balakaten,

¹⁷ muka' pebenwanen si Kristu dig delendeman niu pebian di kesalig niu. Penenebiin ku

dadema mengganget gupia dig delendeman niu su kepetail niu tu nga samataw niu,

18 adun mesuunan niu dayun su kepetail dinita ni Kristu, yamu kampu' nug launan piglegetawan nu Megbebaya'. Pu' su petailanen, nda'i tamanen, ndi' megela' mesabut, muka' ndi' metekad.

19 Sa' ma'antu, penenebiin ku mengganget gupia tug delendeman niu su petailanen, pia ndi' ta megela' mesabut. Iini pinenabiu dun, pu' adun meleep di ginaa niu su tibuuk gasal nu Megbebaya'.

20-21 Naa su Megbebaya', subay pegdedengegen tain gusay, pu' pia ta' alanduni gikteb nu penenebiin ta, muka' su gikteb dadema nug delendeman ta, melengas pa dun gupia su gikteb nu mpenggulaalaanen, saba' nu metaas gupia pegbaya'en meguit tu ginaa ta. Subay maita' nug launan su mekesalebu' kepianen di tibuuk pikumpungan nu nga sakupen muka' dini Kristu Isus, nandaw muka' di nda'i tamanen! Amen.

4

Su Keksalabuuk nug Lawas ni Kristu

1 Kaas duuni penengiin ku diniu, naan, pinikutanu saba'u mektamuy tu Kaunutan ta. Subay pelepeng niuig betad niu tu kegenggat diniu nu Megbebaya' sumakup diniin.

2 Gempia mesumaya' amu, penemalay niu pebeba'ayig lawas niu tu samataw niu, muka' pektigel amu di kelegenay niu. Pektigel damu dema laak dig lapang nu samataw niu, pu' meglinaaatay amu.

3 Penamal amu meksalabuuk miksekat di kelinaw mbianan niu, pu' sinalabuuk amu nug Balakat nu Megbebaya'.

4 Pu' salabuuk dig lawas su tibuuk pikumpungan nu nga sakup ni Kristu, muka' salabuuk daig Balakat nu Megbebaya'. Salabuuk da pagidi pedetengen niu, saba' nu kegenggat diniu nu Megbebaya'.

5 Muka' salabuuk pagidi Kaunutan ta. Salabuuki tingeban titulu'an di kekpetuud, muka' seginis laaki kebunag tubig tu nga sakupen.

6 Salabuuk laaki Megbebaya' muka' Gama' nug launan getaw, su meglekaunutan dig launanen. Pegbenwananenig launanen, muka' pepenggulaulanenig baalenen dig launan getaw.

7 Laak dagid ita, saladua', tinukidan ita begayay ni Kristu tinawan. Ki kektukid dun ni Kristu, dinunutanen gupia su mauya'anen.

8 Nda' ba mesulat di Misulat Talu' nu Megbebaya',

"Bena' pilentu ditug langit,
Melauni dinaapen miwiten,
muka' bigayanen su nga getaw tulungen."

9 Naa, ki pilentu kini ditug langit, luminusad guna dini gembaba' pa benwa, dinig lumbang kini.

10 Ma'antu sug luminusad dinig lumbang, iin dademai pilentu ditug ditaas sampay tu gekbus langit, adun meleepen pegbenwanay su gekleb langit bu' lupa'.

11 Iin dadema su migbegay tulungen tu nga sakupen. Naa kagina bigayan ilan niin tinawan,

duun dinilani mitendu'en peneliganen, duuni mitendu'en megwali talu' nu Megbebaya', muka' nga megukit Gempia Petenday. Duun dademai mitendu'en meguit sakup, muka' nga mekpetu'un dun.

12 Iini bigayanen ilan dun tinawan, pu' adun mesangkap su nga piglegetawan nu Megbebaya' mektinebangay. Megiseg dayun gupia su kekpetuud nu nga sakupen.

13 Kaas mekeksalabuuk ita di kekpetuud ta muka' di kesabut ta mekatag tug Bata' nu Megbebaya', sampay ma'niin daita nu migineken getaw, pu' mengganget gupia dig delendeman ta su kesalig ta diniin, muka' melepengig betad ta tug betad ni Kristu.

14 Ndi' ita dayun mpektu'unan nu mekpetu'un dig balus. Su nga titulu'an nu nga mekpetu'un kia, migdua'dua'i kekpetuud nilan, pu' metau meglimbung su mekpetu'un dun. Su melemu megdua'dua'i kekpetuuden, iini maa' nu gembata' pa, melemu uiten nu nabek muka' pekseseguli'en dulukay nu genus.

15 Laak ita, kagina meglinelaatay ita, subay meglegintuud ita tu nga samasakup ta, adun megiseg dig delendeman ta sug launan betad sakup, maa' nug betad getaw migineken, sampay ma'niin ita ni Kristu. Muka' si Kristu kini, iini mibaal gulu ta, ita maa' nug lawasen.

16 Megbaya' si Kristu di megleginis sengkapan nug lawasen, adun meksalabuukig launan. Mipeduunan gagatenig lawas adun tumibuuk. Kaas sa' sukali kuleg nug launan sengkapanen, tumulinig lawasen. Sa'itada, su nga sakupen, di-

adia megisegi kekpetuuden dini Kristu, sampay gempageni kekpetuud nu tibuuk pikumpungan nu nga sakup, saba' nu kekpinetailay ta.

Sug Begu Ketubu'

¹⁷ Kaas duun nai telu'en ku diniu, pu' peneliganu nu Kaunutan ta, pegadu diniu, subay ndi' niu dunutay gusayig betad nu nga kana' mekpetuud, pu' nda'i pantagen sug delendeman nilan,

¹⁸ pu' mideleman pailan. Nda' ilan mpeduma di ketubu' begay nu Megbebaya', pu' nda' nilan iin pektalentenay, mimilas ilan gupia.

¹⁹ Nda' dademai piid nilan, kaas bigay nilan su gayak nilani megbaya' dig delendeman nilan. Mauya'an nilan penggulaan nilan su nga ginis dusa di nda'i tigel nilan.

²⁰ Laak yamu pasi', kana' ma'niai pitu'un diniu mekatag dini Kristu.

²¹ Kana' dua'dua'i kedenggeg niu dini Isus, muka' kagina suminakup amu dun, piktu'unan amu di metuud puun diniin.

²² Kaas subay belengen niu sug daan delendeman niu, su gandang migagak diniu sa' dumununut pamu di melaat pigbetad niu. Mpeglaatan amu nug daan delendeman niu kia pibian di gayak niu, pu' su gayak nu getaw, metau meglimbung tug lawasen.

²³ Subay pegbeguay niuig delendeman niu muka' ginaa niu.

²⁴ Subay peneem niu di ginaa niu sug begu gasal niu, biwat nu Megbebaya' maa' nug daniin. Muka' kig begu gasal niu, maita' dig begu betad

niu, pu' meksikesuun amu tu samataw niu, muka' metelima' amu nu Megbebaya'.

25 Kaas subay ndi' namu gusay pegbalus, segaga talu' niu su metuud tu nga samasakup niu. Pu' ita, suminalabuuk ita sumakup dini Kristu, launan ta.

26 Sa' pinenggi' mangit amu, delendem niu deli' ki ndi' amu mekesala'. Ndi' niu pesegebiiaiyi melaat ginaa niu,

27 adun ndi' amu mpenulay nu Palin.

28 Sa' pinenggi' duun diniui megdaaw, subay mengimbaal di kektinantu kegleketubu'en, sabaya' di megdaaw puli'. Me'ebanganen dayun su ngag duuni kulangen.

29 Sa' megabitabit amu, ndi' amu meglaat talu', ndi' amu mengumpiid. Segaga, talu' niu su mekepegiseg di melengas delendeman nug duma niu. Talu' niu su gempia, adun me'ebangan sug duma niu.

30 Pu' sa' duun diniui meglaat talu', melibuleng dun sug Balakat nu Megbebaya'. Kaas ndi' niu penggulaulaay. Tegyungen ku amu, kig Balakateni tu'us pu' danu Megbebaya' namu, muka' tu'us dadema pu' ditug binaya' gebii bu' gendaw, pebeluyenen tantu sug launan sakupen.

31 Subay belengen niu su keglimed niu muka' su gangit niu, muka' ndi' amu sempaun. Ndi' amu mesasak, muka' ndi' amu meksesudi'ay. Ndi' melaati ginaa niu tu samataw niu, pia ta' alanduni mesaba'en.

32 Sinangkali' pa tanan, subay mektinebangay amu muka' meglinelaatay amu. Pedasun niuig

duma niu, maa' nu kepedasun diniu nu Megbebaya' pibian dini Kristu.

5

Su Kegbenwa di Medelagan

¹ Naa, subay penemalay niu penunggilingay su Megbebaya', pu' bata'en amu petailenen.

² Gempia pepegbaya' niui pigbetad niu tug lelaat niu, maa' nug lelaat ni Kristu dinita, sa' minatay iin guminanti' di kepatay ta. Pu' ki kepatay ni Kristu, maa' nu memut pelinan muka' memut betang pingilak tu Megbebaya', pu' leliagen dun gupia su Megbebaya'.

³ Mendadi, sakup namu nu Megbebaya', kaas subay nda'idun diniui meksumbang muka' nda'iduni megdusa, sampay ndi' amu mesaku, pu' kana' bantang diniu nu nga piglegetawan nu Megbebaya'. Pia laak mesembayan niu su ma'nia, ndi' mpia.

⁴ Kana' dadema mpia sa' meglaat talu' amu, sa' mektalu' amu di nda'i gatagen, sa' menampalaksa amu. Iinig bantang telu'en nu sakupen, su gempia di kedenggeg dun nu Megbebaya'. Pinenggi', gempia ita mekpaladpalad diniin.

⁵ Mesuunan niu gupia ini, su meksumbang atawaka lelayun melaati gulaulanen atawaka mesaku, nda'iduni ma'nia mpeduma ni Kristu di keglekaunutanen muka' danu Megbebaya'. (Muka' su getaw mesaku, lepeng miktamuy tu sagya diwata.)

⁶ Naa, subay ndi' niu begay melimbungan amu nu nga mektalu' di nda'i pantagen, pu' iini

pelebu'an dun nu Megbebaya' ginukumanen su ngag launan memilas diniin, pu' melaati gulaula nilan.

⁷ Kaas pegliaw niu su nga getaw menggulaula dun, ndi' amu sumambat dinilan.

⁸ Yamu, gandang mideleman paig delendeman niu, pu' nda' pamu sakup tu Kaunutan ta si Kristu Isus. Laak dagid sikna suminalabuuk amu diniin, midelagan naig delendeman niu. Kaas subay dunutan niuig betad nu getaw gasalen pegbenwananen su midelagan.

⁹ Pu' su pigbetad puun tu medelag, maita' dun dig launan ginis kepia muka' kekesuun sampay metuud.

¹⁰ Kaas penemal amu mektu'un dig leliagen dun su Kaunutan ta.

¹¹ Muka' su nga getaw menggulaula di nda'i gatagen puun tu medelem, ndi' amu pegduma dinilan. Tumu' pa penggulaulaan niu su gempia, adun gempantek, su gulaula nilan, nda'i gatagen.

¹² Apelai, su nga giglud gulaula nilan, pia laak medena' ta, mpiid ita dun!

¹³ Kaas, sa' pedayag na gupia tu medelag su ngag launan ginis gulaula, pia ta' alandun, gempantek dadema su tantu betaden.

¹⁴ Muka' adin su mikenggulaula dun, sa' mekpaingabang tu Megbebaya', mbaluy dadema bata' nu medelag, adunmekeliu di medelem. Kiai puunan nu penelu'en kini, laungen,

"Ya'a mektuluga, pengmataa!

Ya'a minataya, metubu'a puli'!

Tiagan ka dayun ni Kristu."

15 Kaas peksiba'ay niui pegbetaden niu. Dunutay niu sug betad nu nga mekesuun, sabaya' sug betad nu nga medupang.

16 Sa' duuni medelendem niu melengas penggulaan niu, subay iin dayuni penggulaan niu, pu' nemun, melaat gusayi penggulaan nu getaw.

17 Kaas ndi' amu pegdupang, segaga pepengganget niu dig delendeman niu su mauya'an nu Kaunutan ta.

18 Naa, ndi' amu pegbebulek. Pu' sa' megbebulek amu, petuyangen niu dayuni ginaa niu, sampay medela'ig amu di melaaten. Segaga subay pengepu'an amu nug Balakat nu Megbebaya'.

19 Ma'antu, pektetelu'ay amu tu talu' nga kanta, muka' bebat, lumbus mekatag di kekpetuud ta muka' tu Megbebaya'.* Pegbebat damu dema ditu Kaunutan ta, dunut enal niu iin gikteb nu ginaa niu.

20 Kagina bigayan amu ni Kristu pegbaya'en, pekpaladpalad amu lelayun tu Gama' ta Megbebaya' saba' nug launan mbianan niu.

Sug Libun muka' sug Laki

21 Naa yamu launan niu, pegbinesaay amu, puun tu kegbasa niu dini Kristu.

22 Yamu nu ngag libun, saladua' subay pegbesaan niu su sawa niu, muka' dunutan da niu dema ilan, maa' nu kekpetuud niu tu Kaunutan ta.

* **5:19 5:19** Kig bebat kini, iin su pinigalan dun nu getaw Judea begudiin salmo, sug bibat nilan adun pektamuy tug Diwata.

²³ Pu' su kegbaya' nug laki di sawanen, maa' nu kegbaya' ni Kristu di tibuuk pikumpungan nu nga sakupen, sug lawasen. Pu' si Kristu, guminawen dig lawasen, sa'itada su tibuuk pikumpungan nu nga sakupen.

²⁴ Kaas, subay pegbesaan gupia nu ngag libun su sawa nilan dig launanen, maa' nu kekpetuud nu pikumpungan nu nga sakup ni Kristu.

²⁵ Yamu pelum nu ngag laki, saladua' subay petailen niu su sawa niu, maa' nu petailan ni Kristu di tibuuk pikumpungan nu nga sakupen, bena' minatay guminanti' di kepatay ta.

²⁶ Si Kristu, pima'antunen pu' adun meksikesuun ita, muka' adun ugasani sala', puun tu kebunag dinita tubig, muka' tu talu'en, adun metelima' ita nu Megbebaya'.

²⁷ Pu' su mauya'an ni Kristu, ditug binaya' gebii bu' gendaw, duatenen su pikumpungan nu nga suminakup, ma'niin nu melengas libun bimbengen na, metelima' nu Megbebaya', ndi' medangat, nda'i minlepak dun atawaka mingedet. Sa'itada, nda'iduni kulang dig lengasan nu pikumpungan nu sakupen.

²⁸ Naa, puli'an ku da dun, subay petailen nu ngag laki su sawa nilan, maa' nu kepetail nilan tug lawas nilan. Sa' petailen nug laki su sawanen, suunan ta pu' petailenen dadema sug lawasen.

²⁹ Ndi' ba metuud, nda'iduni getaw mpauk tug lawasen? Metuud, pu' paanenen muka' ingatenen. Meksamai kaingat ni Kristu tug lawasen, ita nu pikumpungan nu nga sakupen.

³⁰ Tegyungen ku diniu, ma'niin ita nu sengkapan nug lawas ni Kristu.

³¹ Nda' ba mesulat di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Kaas sug laki, suay ditu gina'en bu' gama'en, sumalabuuk na tu sawanen. Kaas su kamun dua' lawas pailan, meksala lawas nailan."

³² Naa medalem titulu'ani mibuasan di misulat kiin mekatag dini Kristu muka' su pikumpungan nu nga sakupen.

³³ Pia ma'antu, mekatag di senlangan dadema ia, pu' titulu'an ku amu dun, saladua' diniu nu ngag laki, subay petailen niu su sawa niu. Muka' sug libun, subay pegbesaanen dadema su sawanen.

6

Su Gembata' muka' su Mekegulang

¹ Naa yamu nga gembata' suminalabuuk na tu Kaunutan ta, subay pekpetuud amu tu mekegulang niu, pu' kiai gempia betad.

² Pu' su pinalinta nu Megbebaya', "Pegbesaay mu su gina' mu muka' su gama' mu," iin sug bekna palintanen sugdaan nu Megbebaya' di melengas sumekpetuud dun. Iin su pinasaden sugdanen dun,

³ "Pegbasaa dun, adun metaasi gumul mu dinig dibabaw lumbang kini, muka' gempiai kebetang mu dini."

⁴ Yamu nga mekegulang, ndi' niu pelegetay su ngag bata' niu, pu' melayu' dayuni ginaa nilan dun. Subay pebegelen niu ilan di gempia

titulu'an muka' pemaag, mbantang tu nga suminalabuuk tu Kaunutan ta.

Su Sesugu'en muka' su Gegalen

⁵ Yamu nga sesugu'en nu getaw, subay pekpetuud amu tu gegalen niu dinig dibabaw lumbang. Pegbesaay niu ilan gupia di ndi' megdua'dua'ig delendeman niu, ma'niin nu kekpetuud niu dini Kristu.

⁶ Ndi' amu pekpaita'ita' laak dinilan, pu' adun enalen amu nilan. Segaga pepengganget niu dig delendeman niu su mauya'an nu Megbebaya', adun penggulaalaan niu dayun, pu' ma'niin amu gupia sesugu'en ni Kristu.

⁷ Mendadi, adin su mauya'an nu gegalen niu, penemalay niu penggulaalaay di gempia ginaa niu, pu' kana' samataw niu laaki pengimbaalan niu, su padun Kaunutan ta.

⁸ Pu' suunan niu sa' sesugu'en, sa' su kana', su melengas gulaula ta, sugdaan ita dun nu Megbebaya'.

⁹ Naa yamu nu ngag duuni sesugu'enen, pepianay niu dadema su nga sesugu'en niu. Ndi' niu ilan pengendekay, pu' misuunan niu su gegalen nilan tantu muka' gegalen niu ditug langit, iin da tanan, muka' nda'idunig lingken ukumenen.

Su Sengkapan nu Sundalu nu Megbebaya'

¹⁰ Taman talu'u diniu, launan niu, pepagen niui kekpetuud niu miksekat di keksalabuuk niu di Kaunutan ta puun tu ketaas ginuungen.

¹¹ Subay sangkap niuig delendeman niu dig launan begay diniu nu Megbebaya', maa' danu

sundalu misangkap na lumumpak, adun meken-gatu amu tu tawakal nu Palin.

¹² Pu' su kuminuntra dinita, kana' kilawan. Iini pengetuan ta tantu, su menenulay dia kedi-wetaan, su nga megbaya', meglegadi', muka' meglekaunutan di nga getaw muka' di nga kana' getaw dinig lumbang kini, sa' maita', sa' su ndi', pu' nemun, mideleman gupia su nga kilawan dig lumbang kini.

¹³ Kaas, subay sangkap niuig delendeman niu dig launan gabang dinita nu Megbebaya', adun sa' melaat na mpenggulaula,mekengatu amu tu kekpelaat sia diniu nu Palin. Sa' ma'antu, ndi' amu niin daagen sa' mengikteb na.

¹⁴ Mendadi, pengandam amu mengatu dun ma'nini', subay telu'en niu laak su metuud, pu' kiai maa' nu telaked nu sundalu, betangan nug besinen. Subay mekesuun amu gupia, pu' kiai maa' nu penending tug lawas niu.

¹⁵ Iini maa' nu sepatus nu sundalu, ki kesangkap niu megukit amu di Gempia Petenday mekatag di kelinaw, su kesambat nu Megbebaya' di nga kilawan.

¹⁶ Labi pa sa' pektalentenan niu ini, pepeng-ganget niu su kesalig niu, pu' kiai maa' nug lasag, pu' mekepenagang dig launan pegliga' gugyung pinana' diniu nu Palin, su pengindanan diniu.

¹⁷ Dawat niu su kegawen diniu nu Megbebaya', pu' kiai maa' nu penending tu gulu niu, pu' pepegenenig delendeman niu. Muka' subay pepengganget niu dig delendeman niu su talu' nu Megbebaya' pisuun diniu nug Balakaten. Kiai maa' danu sundang nu sundalu.

18 Sug launanen, subay dunutan nu kenenabi niu. Tatap amu pekpaingabang tu Megbebaya', saanan pedelendem diniu nug Balakaten. Subay tatap niu pektalentenay su kenenabi niu, adun ndi' amu lumukas dun. Gebii gendaw penenebiay niu sug launan piglegetawan nu Megbebaya'.

19 Naan dema, penenebiay niau, adun sa' megwali nau, begayanu nu Megbebaya' telu'en ku, adun ndi'u mekalangalang megwali tu nga getaw delendeman nu Megbebaya' pigbuninen kanugdiin muka' mibuasan na. Kiai telu'en Gempia Petenday.

20 Pu' iini pigwekilanu dun nu Megbebaya', pu' adun megukitu Gempia Petenday, pia pinikutanu. Kaas penenebiay niau adun ndi'u mekalangalang megukit dun, pu' subay ukiten ku gusay.

Katapusan Pemuun

21 Naa si Tiquico kini, petailen mimated dinaan muka' meseligan sesugu'en ku dig baalen sinalig dinaan nu Kaunutan ta, pegukiten diniu su mipenggulaula dinaan muka' su kebetangu, adun mesuunan niu gupia.

22 Iini sinugu'u dun mangay ditu niu, pu' adun ukitanen amu mekatag di mipenggulaula nami, launan nami dini, muka' adun pengemu'enen amu.

23 Naa, penenebiin ku tu Gama' ta Megbebaya' muka' tu Kaunutan ta si Isukristu, begayen diniu ngag launan kepetedan nami di kekpetuud, gempia ginaa muka' pinetailay, mpeduma nu gempagen kesalig.

24 Pepianan amu nu Megbebaya', launan niu
nga mekpetail diniin di nda'i tamanen.

Daal daitu.

Pablo

**Kig Begu Pasad: Ki talu' nug megbebaya'
(Bagong Tipan: Maayong balita alang
kanimo)**

**Subanen, Central: Kig Begu Pasad: Ki talu' nug
megbebaya' (Bagong Tipan: Maayong balita alang
kanimo) New Testament**

copyright © 1993 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Central Subanen

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

e39efc58-c45f-53c6-990e-d3cd833e20b4